EMBARGO TOT 22.00 UUR.

Den Haag, Mr. E.H.Toxopeus, 18 maart 1966, Pulchri Studio.

De gulden regel van de constitutionele monarchie is: " de Koning is onschendbaar, de Ministers zijn verantwoordelijk".

In de discussie rond het huwelijk van onze Kroonprinses lijkt die regel, die essentieel is voor de constitutionele monarchie en haar voortbestaan, met voeten te worden getreden.

Mij, als vurig aanhanger van ons Koningshuis en als overtuigd voorstander van onze constitutionele monarchie onder dat Huis, is dat een doorn in het oog.

Laten wij toch goed beseffen dat zulke afwijkingen van die regel, dat discussie over Koningin en de Kroonprinses,schade doen aan ons Staatsbestel, waarmede wij zo gelukkig moeten zijn.

Die wetenschap, dat zulke debatten er toe leiden de Kroon te degraderen van het symbool onzer eenheid tot een twistappel, met alle verschrikkelijke gevolgen daarvan, hebben ons V.V.D.'ers grote terughoudendheid doen in acht nemen. Terughoudendheid in het afleggen van verklaringen, terughoudendheid in het stellen van vragen. Alles met dat ene doel: bescherming van de constitutionele monarchie tegen de publieke discussie..

Langs meerdere wegen is die discussie er toch gekomen, via de weg van de schandelijke rookbommenwerpers, de nihilistische provocaties, de klachten over het politie optreden tegen de onverantwoordelijke ordeverstoorders.

Gelukkig hebben de Ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken de ernst van de zaak terdege ingezien en met bekwame spoed zich gesteld achter het optreden van de politie.

Tegen lieden die zich niet ontzien rookbommen te werpen naar de Koninklijke stoet kan niet streng genoeg worden opgetreden.

Helaas heeft een V.V.D.-raadslid te Amsterdam door zijn houding in deze kwestie twijfel doen ontstaan aan het standpunt van de V.V.D. terzake van de gezagshandhaving.

Door zich op dat ogenblik en naar aanleiding van dat gebeu- ren zo op te stellen heeft hij bij velen de indruk gewekt achter. de provo's te staan.

Juist hij kon juist toen over deze zaken niets zeggen.

Uog kort tevoren immers had hij een jegens onze Koningin wel hoogst onheuse en incorrecte verklaring afgegeven, zeggende dat hij de uitnodiging tot bijwonen van het huwelijk niet zou aan- vaarden.

De amendering die hij daaro.p liet volgen heeft de treurige indruk niet weggenomen. Hij heeft niet slechts de indruk
gevestigd dat de V.V.D. het met de handhaving van het gezag niet zo nauw nam, maar zelfs twijfels doen ontstaan aan ons standpunt ten aanzien van ons Koningshuis en de constitutionele monarchie.

De heer Gruyters is weliswaar niet "de" V.V.D., doch een politicus die de plaats inneemt die hij inneemt dient te weten dat hij er op aangezien wordt, en dat vooral en zeker in zaken als deze, de gevoelens van zijn partij te vertolken.

Het i-s alles op de meest miserabele en onbehoorlijke wijze geschied.

De discussie, die ik zo vurig hoopte niet te zien ontstaan, is toch gekomen.

Talloos vele leden en kiezers van de V.V.D. hebben gevraagd om opheldering.

Ik heb de gelegenheid aangegrepen gisteren te Geldermalsen een duidelijke verklaring af te leggen. Ik heb daarin opgenomen een passage uit de redevoering, die mijn voorganger de heer Geertsema, bij gelegenheid van de toestemmingswet heeft uitge- sproken.

Daaruit blijkt overduidelijk ons standpunt met betrekking tot ons Koningshuis en de constitutionele monarchie. Dat standpunt was bekend, het was niet van vandaag of gisteren.